Kvalifikuotas elektroninis parašas
GRETA RANONYTĖ
2026-10-13 10:41:20 GMT+3
Paskirtis: Parašas
Powered by Dokobit

Lithuanian Fintech Association

Lietuvos Respublikos finansų ministerijai
finmin@finmin.lt

2026 m. spalio 13 d. Nr. S-111

Kopija zivile.kvedyte@finmin.lt

Siunčiama el. paštu

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS GYVENTOJŲ PAJAMŲ MOKESČIO ĮSTATYMO NR. IX-1007 12^1 STRAIPSNIO PAKEITIMO

Lietuvos Fintech asociacija (toliau – Asociacija) susipažino su 2026 m. rugsėjo 29 d. Teisės aktų informacinėje sistemoje (toliau – TAIS) paskelbtu Lietuvos Respublikos gyventojų pajamų mokesčio įstatymo Nr. IX-1007 1 ir 12^1 straipsnių pakeitimo įstatymo projektu (toliau – Projektas), Reg. Nr. 26-12836, ir teikia šias pastabas bei pasiūlymus.

Projekto siūloma įstatymo 12^1 straipsnio 1 dalies 1 punkto formuluotė yra siauresnė nei projekto aiškinamajame rašte aptariamas tikslas. Aiškinamajame rašte nurodoma, kad pirminio viešo siūlymo metu įsigyti vertybiniai popieriai gali būti vėliau įtraukiami į prekybą prekybos vietose, o investuotojo požiūriu abiem atvejais įsigyjamas to paties pobūdžio finansinis produktas. Tačiau projekto formuluotėje numatyta galimybė investicinės sąskaitos mokestinį režimą taikyti tik viešai siūlomiems ne nuosavybės vertybiniams popieriams, kurių prospekte numatytas jų įtraukimas į prekybą reguliuojamoje rinkoje.

Sąvokos „prekybos vieta“ ir „reguliuojama rinka“ nėra tapačios – reguliuojama rinka yra tik viena iš galimų prekybos vietų. Praktikoje vertybiniai popieriai gali būti viešai siūlomi informacinio dokumento, o ne prospekto pagrindu, numatant jų įtraukimą į prekybą daugiašalėje prekybos sistemoje, pavyzdžiui, „Nasdaq First North“. Todėl siūloma nuostata neapimtų tokių investicijų, nors būtų numatytas vertybinių popierių įtraukimas į prekybos vietą.

Atsižvelgdama į tai, Asociacija siūlo investicinės sąskaitos režimą pirminio viešo siūlymo metu taikyti tiek nuosavybės, tiek ne nuosavybės vertybiniams popieriams, kuriuos numatoma įtraukti į prekybą prekybos vietoje, neapsiribojant reguliuojama rinka. Siūloma numatyti, kad būsimas vertybinių popierių įtraukimas į prekybą galėtų būti nustatytas tiek prospekte, tiek informaciniame dokumente, o įtraukimo į prekybą terminas būtų ne ilgesnis kaip 6 mėnesiai nuo atitinkamame dokumente aprašyto viešo siūlymo pabaigos. Siūlomas 6 mėnesių terminas suteiktų papildomą laiko rezervą vertybinių popierių įtraukimo į prekybą procedūroms užbaigti ir reikalingiems dokumentų patikslinimams atlikti. Toks maksimalus terminas numatomas ir kai kurių emisijų dokumentuose. Asociacijos vertinimu, jis padėtų užtikrinti didesnį investuotojų mokestinį apibrėžtumą, kartu išlaikant aiškiai ribotą įtraukimo į prekybą laikotarpį.

Papildomai Asociacija siūlo investicinės sąskaitos režimą taikyti ir neviešai siūlomiems ne nuosavybės vertybiniams popieriams (obligacijoms), vykdant pirminę vertybinių popierių apyvartą, jeigu šie vertybiniai popieriai ir teisės į juos apskaitomi finansinių priemonių sąskaitose, kurias tvarko kredito įstaiga, finansų maklerio įmonė ar kitas teisę finansinių priemonių sąskaitas tvarkyti turintis subjektas. Šiai vertybinių popierių kategorijai siūloma netaikyti būsimo įtraukimo į prekybos vietą reikalavimo, o režimo taikymą sieti su tinkama apskaita, investuotojo identifikavimu ir sandorių bei pinigų srautų atsekamumu.

Viešai ir neviešai siūlomos obligacijos pagal savo ekonominę ir teisinę prigimtį yra tos pačios rūšies finansinė priemonė – skolos vertybinis popierius. Todėl vien platinimo būdas neturėtų lemti skirtingo mokestinio traktavimo, jeigu abiem atvejais užtikrinama patikima investicijų apskaita ir veiksmingas

mokesčių administravimas. Finansinių priemonių sąskaitose vykdoma apskaita leidžia nustatyti vertybinių popierių savininką, jų kiekį ir įsigijimo, perleidimo bei išpirkimo aplinkybes. Vien tai, kad emitentas obligacijas išplatina neviešai ir savarankiškai, neturėtų užkirsti kelio investicinės sąskaitos režimui, jeigu jų apskaita ir susijusių pinigų srautų identifikavimas užtikrina reikiamą skaidrumą.

Neviešai platinamos obligacijos yra alternatyva bankiniam finansavimui ir viešoms emisijoms. Viešo siūlymo, prospekto rengimo ir įtraukimo į prekybą sąnaudos ne visais atvejais yra proporcingos emisijos dydžiui, todėl mokestinis reguliavimas neturėtų skatinti rinktis sudėtingesnio platinimo būdo vien dėl investicinės sąskaitos režimo. Siūlomas išplėtimas sudarytų vienodesnes mokestines sąlygas, išplėstų gyventojams prieinamų investavimo priemonių spektrą ir prisidėtų prie įmonių finansavimo šaltinių diversifikavimo. Siūlomas išplėtimas taip pat derėtų su investicinės sąskaitos modeliu, pagal kurį apmokestinimas siejamas su iš sąskaitos išmokamomis lėšomis ir įnašais. Todėl režimo taikymo požiūriu svarbu užtikrinti investicijos ir su ja susijusių pinigų srautų atsekamumą, o vien vertybinių popierių platinimo būdas neturėtų būti lemiamas kriterijus.

Siekiant valdyti piktnaudžiavimo riziką, kartu siūloma įvertinti papildomus objektyvius reikalavimus, užtikrinančius vertybinių popierių įsigijimo, palūkanų mokėjimo, perleidimo ir išpirkimo pinigų srautų identifikavimą bei atsekamumą. Taip pat siūloma įvertinti papildomų sąlygų taikymą, kai investuotojas ir emitentas yra susiję asmenys, kad režimas nebūtų naudojamas ne rinkos sąlygomis sudaromiems finansavimo sandoriams. Tokie saugikliai neturėtų nepagrįstai riboti įprastomis rinkos sąlygomis vykdomų investicijų.

Siūlome Gyventojų pajamų mokesčio įstatymo 12^1 straipsnio 1 dalies 1 punktą išdėstyti taip:

„1) perleidžiamuosius vertybinius popierius, kuriais prekiaujama prekybos vietose, kaip jos apibrėžtos Finansinių priemonių rinkų įstatyme (toliau – prekybos vieta), įskaitant viešai siūlomus ~~ne nuosavybės~~ **vertybinius popierius**, vykdant pirminę vertybinių popierių apyvartą, kurie dar nėra įtraukti **prekybai į prekybos vietą** ~~į prekybos reguliuojamoje rinkoje sąrašus,~~ tačiau jų prospekte ~~nustatytas~~ **arba informaciniame dokumente, kaip jis apibrėžtas Vertybinių popierių įstatyme (toliau – informacinis dokumentas), numatytas terminas**, per kurį jie bus įtraukti ~~į prekybos reguliuojamoje rinkoje sąrašą~~ **prekybai į prekybos vietą**, yra ne ilgesnis negu ~~4~~ **6** mėnesiai nuo jų ~~platinimo pabaigos~~ **viešo siūlymo, aprašyto prospekte arba informaciniame dokumente, pabaigos**, **taip pat neviešai siūlomus ne nuosavybės vertybinius popierius, vykdant pirminę vertybinių popierių apyvartą, jeigu šie vertybiniai popieriai ir teisės į juos apskaitomi finansinių priemonių sąskaitose, kurias tvarko kredito įstaiga, finansų maklerio įmonė ar kitas teisę finansinių priemonių sąskaitas tvarkyti turintis subjektas.“**

Administracijos direktorė Greta Ranonytė

Milda Petkauskaitė-Neverė, milda@lfa.lt, +37062586997